

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΑΝΔΡΕΣ ἀδελφοί, ὅσοι φοβούμενοι τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀρετῆς, ἢ εὐδόλως φροντίζετε περὶ αὐτῆς, ἢ ἀρχεσθε μὲν προθύμως τὴν ἐργασίαν αὐτῆς, ἔπειτα δὲ δειλιάσαντες, σρέφετε τὰ νῶτα καὶ ἐγκαταλείπετε αὐτήν,

ἀκούσατε πόσον θαρρύνουσιν ὑμᾶς τὰ σήμερον ἀναγνωσθέντα λόγια τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου. « Ἐν παντὶ, λέγει, θλιβόμενοι, »
» ἀλλ' οὐ σενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι,
» ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι,

^{2.} Κορ. 4.
8. 9.

» ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι. » Ἀληθῶς ὀξύς ἐστι τῆς σαρκός ὁ πόλεμος· τὰ ὄπλα αὐτῆς εἰσὶν αἱ ἡδονικαὶ ἐπιθυμίαι· δι' αὐτῶν δὲ νύκτα τε καὶ ἡμέραν γαργαλίζουσα, σπυδαίζει, ἵνα ἀρπάσῃ τὸν θησαυρὸν τῆς σωφροσύνης, καὶ κατακρημνίσῃ εἰς τὸ βορβορῶδες βάραθρον τῆς ἀσελγείας· ἀληθῶς ἀπατηλὸς καὶ δολιὸς ἐστὶν ὁ πόλεμος τοῦ κόσμου· τὰ στρατεύματα αὐτοῦ εἰσὶν ὁ πλοῦτος, αἱ τρυφαί, τὰ ἀξιώματα, αἱ τιμαί, ἔχει δὲ καὶ μυρία μυρίων ἐπιτηδείοτατα στρατηγήματα πρὸς ἀπάτην καὶ νέων καὶ γερόντων, καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ σοφῶν καὶ ἀμαθῶν, καὶ πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως ἀνθρώπων, καὶ αὐτῶν τῶν προβεβηκότων εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα· σπεύδει δὲ διὰ τούτων ἵνα ἐξαλείψῃ τῆς ψυχῆς τὴν ἀπλότητα καὶ ἀκακίαν, καὶ τυπώσῃ ἐν αὐτῇ πᾶν εἶδος κακίας καὶ δολιότητος· ἀληθῶς μέγας ἐστὶν ὁ πόλεμος τοῦ διαβόλου· αὐτὸς ἔχει ἐπιτήδεια τόξα, ἔχει πεπυρωμένα βέλη, ἔχει πολυποικίλους παγίδας, ἔχει ἀναρίθμητα τεχνάσματα καὶ μηχανουργήματα, δι' αὐτῶν δὲ ἀκαταπαύστως ἀγωνίζεται, ἵνα παντοιοτρόπως βλάβῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς ταῦτα οὕτως ἔχουσιν· ἀληθῶς αὐτοὶ μὲν οἱ τρεῖς ἐχθροὶ πόλεμον συγκροτοῦσι καθ' ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ ἐσμὲν στρατιῶται τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ὁ Παῦλος ἔγραψε μὲν πρὸς τὸν Τιμόθεον· « Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ »· ἔδειξε δὲ εἰς πάν-

τας τοὺς στρατευομένους, ποῖά εἰσι τὰ ὄπλα, δι' ὧν νικῶνται οὗτοι οἱ ἐχθροί· « Στῆτε οὖν, εἶπε, περιζωσάμενοι τὴν ὀσφύν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ ». Τοῦτό ἐστι τὸ κατὰ τῆς σαρκός ὄπλον. « Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδυσάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης ». Ταῦτά εἰσι τὰ κατὰ τοῦ κόσμου ὄπλα ». Ἐπὶ πᾶσαν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι ». Ἴδού καὶ τὰ κατὰ τῶν δαιμόνων ὄπλα· « Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχιραν τοῦ πνεύματος, ἡ ἔστι ῥῆμα θεοῦ ». Ἴδού καὶ τῆς νίκης τὰ βραβεῖα, καὶ οἱ ἀφθαρτοὶ στέφανοι.

Ἐπειδὴ δὲ στρατιῶται ἐσμὲν τοῦ ἔπουρανίου βασιλείως, παρατηρήσωμεν τῶν ἐπιγειῶν βασιλέων τοὺς στρατιώτας. Αὐτοὶ, ἐὰν ἔχωσι συμβοητοὺς πολλῶ ἰσχυρωτέρους καὶ τεχνικωτέρους τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐδὲν φοβοῦνται τοὺς ἐχθροὺς· ὅταν πληροφηθῶσιν, ὅτι οἱ συμβοητοὶ αὐτῶν εἰσὶν ἀκαταμάχητοι καὶ ἀκατανίκητοι, οὐδὲν φοβούμενοι, ἀλλὰ καὶ καταβαίνουσι εὐψύχως εἰς τὸ στάδιον, καὶ πολεμοῦσι καρτερικῶς καὶ ἀνδρειοφρόνως, ἕως ἀν νικήσωσιν· καὶ στεφανωθῶσι. Διὰ τί οὖν σὺ μὲν φοβούμενος, οὐδὲν καταβαίνεις εἰς τῆς ἀρετῆς τὸ στάδιον, σὺ δὲ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ, δειλιάζεις, καὶ σρέφεις τὸ πρόσωπον, καὶ φεύγεις; ἄνθρωπε, τί φοβεῖσαι; τῆς σαρκός τὴν πῆρσιν; τοῦ κόσμου τὴν

ἀπάτην; τοῦ δαίμονος τὰ ἐνεδρα; μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· διότι ἔχεις συμφορητοὺς ἀσυγκρίτως ἰσχυρωτέρους καὶ ἐπιτηδειοτέρους τῶν ἐχθρῶν, τῶν πολεμουμένων σε· αὐτοὶ φρίττουσι τῶν συμφορηθῶν σου τὴν δύναμιν. Κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης, ἵνα παντελῶς αὐτοὺς κατατροπώσης. Προξενούσι μὲν αὐτοὶ θλίψεις, φέρουσιν ἀπορίας, διεγείρουσι διωγμούς, ἀλλ' οὐδὲν δύνανται, ἐν ὧσιν ἀντιπολεμεῖς αὐτούς, τελειῶσαι κατὰ σοῦ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν τὸ ἔργον· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν νικῶνται σὺ δὲ λαμβάνεις τῆς νίκης τὸ τρόπαιον. Ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο ὁ ὑπὲρ πάντας ἀγωνισθεὶς τῆς ἀρετῆς τὸν ἀγῶνα, καὶ θαυμασίως νικήσας, καὶ ὑπερενδόξως γσηφανθεὶς, ὁ πανυπερένδοξος ἀθλητῆς Παῦλος· « Ἐν παντί, λέγει, θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι ». Ὅταν εἰς τὰς θλίψεις οὐκ αἰσθάνώμεθα στενοχωρίαν, εἰς τὰς ἀπορίας εὐρίσκωμεν πόρους, εἰς τοὺς διωγμούς, ἔχουμεν καταφύγια, εἰς τὰς πτώσεις οὐ καταπτώμεν εἰς τὴν ἀπώλειαν, τι δειλιάζομεν, ἢ τι φοβούμεθα;

Ἐφοβήθη ὁ Γεδεὼν τὸν πόλεμον τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐχθρῶν παντός τοῦ γένους αὐτοῦ, ἤγουν τῶν Μαδιανιτῶν· ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν « Ἦσαν, λέγει ἡ ἱερὰ ἱστορία, ὡς ἡ ἄμμος, ἢ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος »· αὐτὸς δὲ μίαν μόνην χιλιάδα εἶχεν ἀσθενῶν στρατιωτῶν·

ὅθεν, ὅταν ὁ ἄγγελος ἀπέστειλεν αὐτόν, ἵνα πολεμήσῃ αὐτούς, διστάζων καὶ φοβούμενος, ἔλεγε πρὸς αὐτόν· « Ἐν τίνι σώσω ^{Κριτ. 6. 13.} τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιὰς μου ἠσθένησεν ἐν Μανασσῆ, καὶ ἐγὼ εἰμι μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου ». Ἀλλ' ὅταν ἤκουσε τὸν ἄγγελον λέγοντα, ὅτι ὁ θεὸς ἐστὶ βοηθὸς αὐτοῦ· « Κύριος ἐστὶ μετὰ ^{Ἀβτ. 16.} σοῦ », τότε ἀπέρριψε πάντα φόβον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ συνάξας τὸν λαὸν αὐτοῦ, παρετάχθη θαρσαλέως κατὰ τῆς παρεμβολῆς Μαδιάμ. Ὁ δὲ Κύριος, ἵνα δείξῃ ὅτι οὐχὶ τῆ δυνάμει τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῆ βοήθειᾳ τῆς θείας χάριτος ἐμελλε θριαμβεῦσαι κατὰ τῶν Μαδιανιτῶν, ὤρισεν αὐτῷ, ἵνα ~~ἐξαποστείλῃ~~ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, λάβῃ δὲ μεθ' ἑαυτοῦ μόνους τριακοσίους ἀνδρας, καὶ δι' αὐτῶν κατατροπώσῃ τοὺς ἐχθρούς· « Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν, ἐν τοῖς ^{Κριτ. 7. 7.} τριακοσίοις ἀνδράσι, τοῖς λάψασι, σώσω ὑμᾶς, καὶ δώσω τὴν Μαδιάμ ἐν χειρὶ σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς πορεύσονται ἀνὴρ εἰς τόπον αὐτοῦ ». Οὕτως εἶπεν ὁ θεὸς· καὶ οὕτως ἐγένετο· ἐπάταξε δηλαδὴ ὁ Γεδεὼν τοὺς Μαδιανίτας μετὰ μόνων τριακοσίων ἀνδρῶν, καὶ ἐφόνησε τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν, « Τὸν Ὠρήθ, καὶ τὸν Ζήθ, καὶ ^{Ἀβτ. 25.} τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, τὸν Ζεβεὶ καὶ τὸν Σαλμανά ». Τοσοῦτον δὲ ἐφόνησε τὸ γένος ^{Κριτ. 8. 21.} αὐτῶν, ὥστε ἐταπεινώθησαν καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ὑφῶσαι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ἀλλὰ συνεστάλησαν καὶ ἠσύχασαν ἔτη τεσσαράκοντα· « Καὶ συνεστάλη Μαδιάμ ἐνώπιον ^{Ἀβτ. 29.} αὐτοῦ ».

2. Κριτ. 4.
8. 9.

Κριτ. 7.
12.

» υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἄραι
» κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ τεσ-
» σαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεῶν ».

Καὶ ὁ Μωϋσῆς ἐδειλίασεν, ὅταν ὁ θεὸς
ἐκέλευσεν αὐτόν, ἵνα ἀπελθὼν εἰς τὴν Αἴ-
γυπτον, λυτρώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
ἐξ. 3. 11. δυναστείας τοῦ Φαραῶ. « Τίς εἰμι ἐγὼ,
» ἀπεκρίθη πρὸς τὸν θεόν, ὅτι πορεύσομαι
» πρὸς Φαραῶ βασίλεια Αἰγύπτου, καὶ ὅτι
» ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύ-
» πτου »; Ὑπαγε, εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ θεός,
ἀστ. 12. « Ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ ». Ὁ λόγος οὗτος
ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ τὸν
δισταγμὸν καὶ τὸν φόβον. Ἄδιστακτως οὖν
ἦλθεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρε-
στάθη ἀφόβως ἔμπροσθεν τοῦ Φαραῶ, με-
γαλοφύχως ἐφανέρωσεν εἰς αὐτόν τοῦ θεοῦ
τὸ πρόσταγμα· ἔπειτα ἐποίησε τὰ μεγάλα
καὶ ἐξάίσια θαύματα, ἐξήγαγε τὸν Ἰσ-
ραηλιτικὸν λαὸν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ δια-
περάσας αὐτόν διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσ-
σης, ἠλευθέρωσεν αὐτόν ἀπὸ τῆς Φαραω-
νίτιδος τυραννίας.

Μετὰ τὰ τοιαῦτα παραδείγματα σὺ
φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς σου οὐχ ὑπακούεις
εἰς τοῦ θεοῦ τὰ προστάγματα, ἀλλ' ἀμε-
λεῖς τῶν καλῶν ἔργων τὰ κατορθώματα;
Ὁ Γεδεὼν οὐκ ἐφοβήθη τοὺς Μαδιανίτας,
ῶν τὸ πλῆθος, ὡς ἡ ἄμμος, ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος τῆς θαλάσσης· σὺ δὲ φοβεῖσαι τῆς
σαρκός σου τὸν πόλεμον, ἦτις, ὅταν μὲν
φεύγῃς τὰ σκανδαλίζοντα πρόσωπα,
μαραίνει τὴν ζέσιν τῆς πονηρᾶς αὐτῆς
ἐπιθυμίας, ὅταν δὲ περιζώσῃς τὴν ὀσφύν

σου διὰ τῆς νηστείας, τότε τρομάζουσα,
κατασέλλει καὶ νεκροποιεῖ τὰς ἰδίας αὐτῆς
ἐπαναστάσεις; Ὁ Γεδεὼν ἐπολέμησε καὶ
κατετρόπωσε τὸ ἄμμετρον καὶ ἰσχυρὸν
πλῆθος τῶν Μαδιανιτῶν· σὺ δὲ δικάζεις
ἀντιπολεμῆσαι τοῦ κόσμου τὴν ματαιότη-
τα, ἦτις, εἰὰν στοχασθῆς, τί ἐσι, βλέπεις,
ὅτι « Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα
» δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξη-
» ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπε-
» σεν ». Ἐὰν στοχασθῆς, τί ἐσιν ὁ κόσμος,
βλέπεις, ὅτι « Ὁ κόσμος παράγεται, καὶ
» ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα
» τοῦ θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα »; Ὁ Μωϋ-
σῆς οὐκ ἐφοβήθη οὐδὲ τὴν τυραννικὴν γνώ-
μην τοῦ Φαραῶ, οὐδὲ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ
ἐξουσίαν, οὐδὲ τὴν ἀκαταμάχητον αὐτοῦ
δύναμιν· σὺ δὲ φοβεῖσαι καὶ τρέμεις τῶν
δαιμόνων τὰς ἐπιβουλάς, οἵτινες, εἰὰν μόνον
ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου, καὶ σημειώσῃς
τοῦ σταυροῦ τὸ σχῆμα, ἐξαφανίζονται ἐκ
προσώπου σου, καθὼς ἐξηφανίσθη ὁ Ἄμα-
λῆκ, ὅταν ὁ Μωϋσῆς, ὑψώσας τὰς χεῖρας
αὐτοῦ, ἐσχημάτισε τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ;

Ἄλλὰ ποίαν, λέγεις, πληροφορίαν ἔχω
ἐγὼ, ὅτι ὁ θεὸς ἐσι μετ' ἐμοῦ, καθὼς μετὰ
τοῦ Γεδεῶν καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ ὅτι
βοηθεῖ μοι εἰς τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν μου
πάλην, καθὼς ἐκείνους εἰς τὸν κατὰ
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πόλεμον; ὦ! περὶ τού-
του μηδεμίαν ἔχε ἀμφιβολίαν· πρῶτον μὲν,
ἐπειδὴ τοσοῦτον καθαρῶς περὶ τούτου λαλεῖ
ὁ ἅγιος προφήτης Δαβὶδ, ὥστε μόνος ὁ
ἀναίσθητος οὐ πείθεται· ἄκουσον, τί λέγει

1. Πέτρ.
1. 24.

1. Ιωάν. 2.
17.

ἐξ. 17. 11.

Π' αλ. 90.
11. 18.

αὐτός· « Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντε-
 » λείται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν
 » πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀ-
 » ρουσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον
 » τὸν πόδα σου· ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον
 » ἐπιθήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ
 » δράκοντα ». Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁδοὺς
 λέγει οὐχὶ τὰς ὁδοὺς τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ
 τὰς ὁδοὺς τῆς ἀρετῆς· διότι τότε ἔχεις
 τὸν θεὸν συνοδοιπόρον, ὅταν περιπατῆς
 τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον· ὅταν δὲ τρέχῃς
 τῆς ἀπωλείας τὸν κρημνόν, τότε μακρύνε-
 ται ἀπὸ σοῦ ὁ θεός, καὶ μένεις μόνος. Ὁ
 δὲ λίθος τοῦ τῶν ποδῶν προσκόμματος
 τὴν ἀμαρτίαν σημαίνει· διότι, καθὼς ἐκεῖ-
 νος, ὅστις προσκόπτει πρὸς τὸν λίθον,
 πίπτει καὶ συντρίβεται· οὕτω καὶ ἐκεῖνος,
 ὅστις πράττει τὴν ἀμαρτίαν, πίπτει καὶ
 ἀπολείται. Τὰ κοινῶς δὲ περιφερόμενα
 περὶ τῆς ἀσπίδος καὶ τοῦ βασιλίσκου ὡς
 ἀληθῆ μετελθὼν ὁ προφήτης, διὰ μὲν
 τῆς ἀσπίδος ἐσήμανε τὴν σάρκα, διὰ δὲ
 τοῦ βασιλίσκου, τὸν κόσμον· διότι, καθὼς
 ἡ ἀσπίς κωφὴ ἐστὶ, καὶ ἐμφράττει τὰ
 ὦτα αὐτῆς, ἵνα μὴ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῶν
 ἐπαδόντων· οὕτως ἡ σὰρξ κωφεύει, καὶ
 ἐμφράττει τὰς αἰσθητικὰς αὐτῆς δυνάμεις,
 ἵνα μὴ αἰσθάνηται τὸν νόμον τοῦ πνεύμα-
 τος· καθὼς δὲ ὁ βασιλίσκος διὰ τῆς ἐνατε-
 νίσεως τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ ἐλάπτει τῶν
 ἀνθρώπων τὰ σώματα, οὕτω καὶ ὁ κό-
 σμος διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν ἀγαθῶν
 αὐτοῦ φθείρει τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχάς.
 Ὅτι δὲ ὁ διάβολος καὶ λέων λέγεται καὶ

δράκων, διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προσξενουμένην
 βλάβην, μαρτυροῦσιν οἱ θεόπται ἀπόστολοι,
 ὁ Πέτρος· δηλαδὴ καὶ ὁ Ἰωάννης· ὁ μὲν
 κηρύττων, ὅτι « Ὡς λέων ὠρυόμενος περι-
 » πατεῖ, ζητῶν, τίνα καταπίῃ »· ὁ δὲ,
 λέγων· « Καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας πυρρός ». ^{1 Πέτρ. 5. 8.}
^{Ἄποκ. 12. 3.}
 Ἐπειδὴ οὖν ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ προφήτης μαρ-
 τυρεῖ, ὅτι, ὅταν περιπατῆς τὴν ὁδὸν τῆς
 ἀρετῆς, τότε οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, βασάζον-
 τές σε εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, διφυλάττουσί
 σε ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας· ἐπιβεβαιοῖ δὲ, ὅτι
 ἐπιθήσῃ ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον, ἦγουν
 καὶ τῆς σαρκὸς τὰς ὀρέξεις ὑποτάξεις, καὶ
 τοῦ κόσμου τὸν πειρασμὸν νικήσεις, καὶ κα-
 ταπατήσεις λέοντα καὶ δαάκοντα, τουτέστι,
 κατατροπώσεις τὰς τῶν δαιμόνων δυνά-
 μεις· ὅταν οὖν παραταττώμεθα κατὰ τῆς
 παρεμβολῆς τούτων τῶν τριῶν ἐχθρῶν,
 τότε ἔχομεν συμβουθεύς τὰς στρατίας τῶν
 ἐπουρανίων δυνάμεων· οἱ ἐπουράνιοι ἄγγε-
 λοι περικυκλοῦσιν ἡμᾶς, ὅταν ἐργαζώμεθα
 τὰ καλὰ ἔργα· οἱ ἅγιοι ἄγγελοι σκέπουσι
 καὶ διαφυλάττουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς τῶν
 πολεμίων βλάβης. Ματαίως λοιπὸν φοβού-
 μεθα, ματαίως δειλιάζοντες φεύγομεν τῆς
 ἀρετῆς τὸν ἀγῶνα.

Δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ ἀρπάζει ἀπὸ τῆς
 καρδίας πάντα δισταγμὸν τοῦ Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ θεῖον χάρισμα· αὐτός
 διὰ τὴν ἄμετρον αὐτοῦ ἀγαθότητα ἔδωκεν
 εἰς ἡμᾶς, τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, ἐξου-
 σίαν καὶ κυριότητα κατὰ τούτων τῶν
 τριῶν ἐχθρῶν τῆς ἀρετῆς καὶ σωτηρίας·
 « Ἰδοὺ, εἶπε, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ

Ἄποκ. 10.
19.

» πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ
 » ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ
 » οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει ». Διὰ τῶν ὄ-
 φρων σημάνας τὰς φαρμακώδεις τῆς σαρκὸς
 ἐπιθυμίας· διὰ τῶν σκορπίων, τὰ ὀξύτατα
 τοῦ κόσμου κέντρα· διὰ δὲ τῆς δυνάμεως
 τοῦ ἐχθροῦ, τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβό-
 λου· καὶ ἐπιβεβαιώσας, ὅτι οὐδὲν τῶν
 κτισμάτων δύναται βλάψαι τοὺς ἐργαζο-
 μένους τὸ ἀγαθόν· ἐκ τούτου δὲ θαρρήσας
 ὁ Παῦλος, ἔλεγε· « Πέπεισμαι γὰρ, ὅτι
 » οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι,
 » οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεσῶτα,
 » οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὑψωμα, οὔτε βάθος,
 » οὔτε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς
 » χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ ». Ἀκούσατε νῦν καὶ τὴν φιλανθρωποτάτην
 αὐτοῦ ὑπόσχεσιν· ὑπόσχεσιν, ἣτις ἐφα-
 πλοῦται καὶ εἰς τοὺς τότε πιστεύσαντας,
 καὶ εἰς τοὺς νῦν πιστεύοντας, καὶ εἰς τοὺς
 ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου πιστεύ-
 σοντας· ὑπόσχεσιν, ἣτις διώκουσα μακρὰν
 πᾶσαν ἀμφιβολίαν, πληροφορεῖ παντὸς
 ἀνθρώπου τὸν νοῦν, ὅτι νικητὴς γίνεται
 κατὰ πάντων τῶν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ
 πολεμιῶν· ὑπόσχεσιν, ἣτις καὶ θαρρύνει
 πρὸς τὴν εἰσοδὸν, καὶ στηρίζει πρὸς τὴν
 ἐπιμονὴν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγώνων.

Ματθ. 28. 20. « Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς
 » ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
 » Ἀμήν ». Ὡ φιλανθρωπία ἄμετρος, ὦ χά-
 ρις ἐξαισία, ὦ εὐεργεσία, καὶ δόξα, καὶ ἀ-
 σφάλεια ἀνέκφραστος.

Κύριε Ἰησοῦ μου, σὺ ὁ παντοδύναμος

μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ φοβούμενος
 τὴν καταδυναστείαν τῶν πονηρῶν καὶ
 φθαρτῶν ἀνθρώπων, ἀθετῶ τοὺς θεῖους σου
 νόμους, καὶ περιφρονῶ τὸ ἅγιόν σου εὐαγ-
 γέλιον; Κύριε Ἰησοῦ μου, σὺ ὁ παντε-
 ζούσιος μετ' ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας,
 ἐγὼ δὲ παραβαίνω τὰς ἐντολὰς σου, φοβού-
 μενος, μήπως θυμώσω ἓνα ματαιόφρονα
 ἄθρονον; Σὺ, Κύριέ μου παντοκράτορ,
 ὁ καὶ αὐτοὺς τοὺς ὄρους τῆς φύσεως μετα-
 βάλλων, μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ δι-
 στάζω ἀντιστῆναι καὶ καταπολεμῆσας
 τὴν πολυχρόνιον τῆς ἀμαρτίας μου συνή-
 θειαν; σὺ ὁ δοτὴρ τῆς ζωῆς, καὶ τῆς υἰείας
 ὁ χορηγός, μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις πάσας τὰς
 ἡμέρας, ἐγὼ δὲ οὐδὲ νηστεύω οὐδὲ ἀγρυπνῶ,
 οὐδὲ δουλαγωγῶ τὴν σάρκα, ἐπειδὴ φο-
 βοῦμαι, μήπως βλάψω τὴν υἰείαν μου καὶ
 ἀποθάνω; Σὺ, Ἰησοῦ μου, ὅστις ἀνοίγεις
 « Τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐμπιπλᾶς πᾶν ζῶον ^{καλ. 144}
 » εὐδοκίας », μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ
 οὐκ ἐλεῶ τοὺς πτωχοὺς ἐκ τῶν ἀγαθῶν,
 ὧν μοι δέδωκας, ἐπειδὴ φοβοῦμαι, μήπως
 καταντήσω εἰς τῆς πτωχείας τὰς ἀνάγκας;
 Σὺ, ὁ δημιουργός τῆς κτίσεως, καὶ ὁ δε-
 σπότης τῶν ἀπάντων, μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις
 πάσας τὰς ἡμέρας, ἐγὼ δὲ οὐ ποιῶ τὸ θέ-
 λημά σου τὸ ἅγιον, φοβούμενος, μήπως
 παροργίσω τὸν παράλογον κόσμον, ἢ βλά-
 ψω τὸ θνητὸν τοῦτο σῶμα, ἢ ἐξεγείρω κατ'
 ἐμοῦ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου; Τί
 ἐστὶ τοῦτο; καὶ τί ἄλλο, εἰμὴ ὀλιγοπιστία
 τῆς καρδίας μου, ἢ πικραλογία τοῦ νοῦς
 μου, ἢ καὶ τὰ δύο ὁμοῦ, προτίτι δὲ καί

ἀμεριμνία τῆς σωτηρίας μου; Βλέπω πάντοτε κάτω εἰς τὴν γῆν, ὡς περ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ οὐδέποτε ὡς λογικὸς ἄνθρωπος αἶρω τὰ ὄμματα ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν· κατάκειμαι πάντοτε εἰς τὸν θόρον τῆς ἁμαρτίας μου, καὶ οὐδέποτε ἀνίσταμαι ἀπὸ τοῦ τάφου τῶν ἀνομιῶν μου.

Ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστὶν ὑπόσχεσις ἀληθινή, ἐπειδὴ αὐτός ἐστι θεὸς ἀληθινός, καὶ αὐτὴ ἡ αὐτοαλήθεια. Αὐτός οὖν ἐστὶ μεθ' ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ὡς ὑπέσχετο· τοῦτο δὲ ἐκβάλλει ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν πάντα τοὺς φόβους, ὅσοι περικυκλοῦσιν ἡμᾶς, ὅταν ἡ μελετῶμεν, ἢ καὶ ἐργαζώμεθα τὰ καλὰ ἔργα· διότι, ὅταν ἔχῃς μετὰ σοῦ τὸν παντεξούσιον, τὸν παντοκράτορα, τὸν παντοδύναμον, ὅταν ἔχῃς μετὰ σοῦ ἐκεῖνον, ὃν φρίττει καὶ τρέμει τὰ σύμπαντα, τί διστάζεις, ἢ τί φοβεῖσαι; οὐ ποιεῖς τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα, οὐδὲ ἐργάζεσαι τὰ καλὰ ἔργα διὰ τὸν φόβον τῶν πολεμούντων τὴν ἀρετὴν; ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ θεὸς μετὰ σοῦ, οὐδὲ ἡ ἐπιβουλὴ τῆς σαρκός, οὐδὲ αἱ παγίδες τοῦ κόσμου, οὐδὲ τῶν δαιμόνων οἱ πόλεμοι δύνανται νικῆσαι σε, εἰάν ἀνδραιοφρόνως πολεμῆς

κατ' αὐτῶν. « Πησεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου ^{11'2λ. 9. 7.}
 » χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς
 » σε δὲ οὐκ ἐγγιεῖ ». Ὅταν πολεμῆς τοῦ-
 τους τοὺς ἐχθρούς, τότε πίπτουσι χιλιάδες
 μὲν ἐκ τῶν ἀριστερῶν σου, μυριάδες δὲ ἐκ
 τῶν δεξιῶν σου, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν τολμᾷ
 οὐδὲ κἂν ἐγγίσει σοι. Ἐκ τούτων οὖν
 φανερόν ἐστιν, ὅτι ἡμεῖς ἐσμεν ἀναπολό-
 γητοι, ὅταν οὐκ ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τῆς
 ἀρετῆς. Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἡ ὥρα
 τοῦ θανάτου ἐστὶν ἀδηλος, τὸ περιμένον
 ἡμᾶς κριτήριον, φοβερώτατον, ὁ κριτὴς
 ἀλάσθαστος [καὶ ἀδυσώπητος, οἱ γυμνοὶ
 τοῦ ἐνδύματος τοῦ γάμου, ἤγουν τῶν καλῶν
 ἔργων, διώκονται τοῦ θεοῦ νυμφῶνος, καὶ
 ἐκβάλλονται. « Εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον » ^{Ματθ. 22.}
 » ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν- ^{13.}
 » των ». « Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ^{Ἐφ. 5. 17.}
 » ἀλλὰ συνιέντες, τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.
 » Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ^{Φιλιπ. 4.}
 » ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα ^{8. 9.}
 » προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴτις ἀρετὴ καὶ
 » εἴτις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ταῦτα
 » πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται
 » μεθ' ἡμῶν. Ἀμήν ».